

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

- N.B. 1. All questions are compulsory**  
**2. All questions carry equal marks**

Q. 1. Write any **two** questions of the following.

- What is Agriculture? Explain the characteristics of agriculture.
- Explain the role of agriculture in the Indian economy.
- Explain the reasons for low productivity of Indian agriculture.

Q. 2. Write any **two** questions of the following.

- What is land? Explain the characteristics of land.
- Explain the causes of soil erosion.
- Suggest remedial measures for soil conservation.

Q. 3. Write any **two** questions of the following.

- Explain the role of fertilizers in increasing agricultural productivity.
- State the different types of fertilizers.
- State the importance of pesticides in increasing agricultural productivity.

Q. 4. Write any **two** questions of the following

- What is farm business management? Explain the objectives of farm business management.
- Explain the principles of farm business management.
- Explain the importance of land as a factor of agriculture production in detail.

Q. 5. Write any **two** short notes of the following.

- Nature of Agriculture
- Chemical Characteristics of land
- Importance of Seeds
- Characteristics of Labour in farm business Management

मराठी रूपांतर  
[ वेळ : ३ तास ]

[गण : १००]

- सूचना : 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत  
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्र. १. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) कृषी म्हणजे काय? कृषी व्यवसायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
- क) भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र. 2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) मृदा म्हणजे काय? मृदेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) जमिनीच्या धूपेची कारणे स्पष्ट करा.
- क) भू-संवर्धनासाठी उपाय सुचवा.

प्र. 3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) शेतीचे उत्पादकता वाढविण्यासाठी खतांची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) खतांचे विविध प्रकार कोणते ते सांगा?
- क) शेती उत्पादनवाढीमध्ये किटकनाशकांचे महत्त्व सांगा.

प्र. 4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन म्हणजे काय? कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश स्पष्ट करा.
- ब) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
- क) शेती उत्पादनाचा घटक म्हणून जमिनीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. 5. खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

- अ) कृषी व्यवसायाचे स्वरूप
- ब) मृदेची रासायनिक वैशिष्ट्ये
- क) बी बियाणांचे महत्त्व
- ड) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनात श्रमाची वैशिष्ट्ये